

سرو سوپ مارچوبه با ویوی پانوراما

«سوپ مارچوبه، خوراک بره با سالاد آمریکایی، بستنی مغز بسته...» مختصری از صورت‌غذای سیزدهم مهرماه ۱۳۴۵ در یکی از سفرهای پهلوی دوم از تهران به شاهی (قائم‌شهر) است که میان اینوینی از وسایل قطارهای سلطنتی که بخشی از آنها هنوز در قطارها هستند و بخشی دیگر در کمدها نگهداری می‌شوند، دیده می‌شود. نقشه مسیری ریلی آن زمان نیز به دیوار اتاق نگهداری واگن خانه که حدود ۶۰صندلی فلزی سنگین با پارچه مخملی (ویژه سفرهای ریلی برای افتتاح یا سخنرانی که تعداد هیأت همراه زیاد بود) در آن جای گرفته، نصب است. کاغذ «برآورد فرمود، خود داور است» نیز میان میراث راه آهن پیداست: کاغذی که با قطار و هواپیما برای صنعتگران آلمانی ارسال شد تا آنها بتوانند با پیش‌فرض قراردادش نشان برنزی قطارهای سلطنتی را کتده کاری کنند. انتهای قطار پانوراما (ویوی ۱۸۰درجه) به خط‌بندی فرم‌زننگ (سازای برای پایان مسیریهای ریلی) چسبیده است.

جایی نزدیک واگن خانه قطارهای شاهی برای دور زدن لوکوموتیوها قرار گرفته و سالن تشریفات سلطنتی را نیز شاهانه آراسته‌اند: به همین دلیل که ولادیسلاووویچ گارادیتسکی، معمار اوکراینی ساختمان، یاد به غیبغ انداخته و مغرور تر از قایبوس بوتال، تاجر فرانسوی که نخستین بار خط راه آهن را از ارگ ناصری تا حرم شاه‌عبدالعظیم (ع) ریل‌گذاری کرد، در تاریخ ثبت شد.

اکتشاف در راه آهن تهران

گشت‌وگذار در ایستگاه راه آهن تهران و کشف چیزهایی که کمتر دیده می‌شوند

حدود سال ۱۳۱۷: قند، کیلویی ۲۰ریال و چند شاهی و شکر، کیلویی ۱۷ریال است که از مالیات فروش و عوارض واردات‌شان مهندسان و کارگران آلمانی توانسته‌اند استاسیون (ساختمان ایستگاه راه آهن تهران) را با سیمان و سنگ تراورتن معدن

زندگی
سحر جعفریان عصر
روزنامه‌نگار

تماشای گزارش

آخر خط قطارهای موزه‌ای

مجله‌ترین نایده ایستگاه راه آهن تهران همین نقطه آخراش است: واگن‌خانه قطارهای شاهی یا محل دپوی قطارهای سلطنتی که بسیاری از مسئولان فرهنگی راه آهن یا متخصصان حوزه میراث فرهنگی، توصیه به موزه شدن آن دارند. امتداد چند ریل از متعدد ریل‌های راه آهن به زیر سقف واگن‌خانه می‌رسد که کلیددارش بی‌دریبی تذکر می‌دهد: «عکاسی و فیلمبرداری اکیدا ممنوع است.»

کوپه تفتیش و خدمه سفر

۳قطار سلطنتی (آبی، سرمه‌ای و ورزشکی) در واگن‌خانه استراحت می‌کنند که کوپه‌های لوکس آن شامل اتاق کار و جلسه، استراحت نیم‌روزی، خواب مشرف به سرویس حمام (وان صدفی)، نمایش فیلم، غذاخوری، محل بار و نوشیدنی و واگن‌های مربوط به محافظان شامل کوپه‌هایی برای خواب و استراحت، تفتیش و واگن‌های خدمه نشین است. آشپزخانه‌های مدرن با فر و ظرفشویی تا ظروف چینی و گریبستال‌های عالی سسرو که آبکاری‌های طلا و نقره دارند، میز و صندلی‌های درباری، پنکه و رادیو و تلفن‌های اختصاصی میان واگن و کوپه‌هایی که کفشان رافرش‌های ایرانی زینت داده و پنجره‌هایشان با پرده‌هایی به پارچه‌های سفارش‌شده پوشیده شده، جای دارند.

قندوشکرهای راه آهن

نادیده‌هاو کمتر دیده‌شده‌های ایستگاه راه آهن پیش‌ازورود به ساختمان آن در میدان راه آهن، مسافران و رهگذران را فریاد می‌زنند... صدای یکی‌شان، از نفس‌فتاده به گوش می‌رسد... ساختمان قدیمی «قماش» است درست روی‌روی بنای ایستگاه که حالا روزگار متروکم‌ماندگی خود را می‌گذراند. با آنکه تاریخش بلند است و کمی بعد از افتتاح ایستگاه راه آهن، ساخته شده، اما کمتر کسی از قدمتش خیر دارد؛ ابتدا انبار شرکت قماش و پارچه بوده و پیش‌تر هم انبار قندوشکر از طبقات منفی این ساختمان تالیه یکی از سکوی بارگیری ایستگاه راه آهن به‌منظور ارسال قماش یا همان خوردنی‌های شیرین، تونلی زیرزمینی کشیده‌بود که در انشای ساخت خطوط مترو، اثرش از میان رفت.

صلیب نازی یا سمبل زندگی؟

با کمی سر به‌هوایی حین ورود به ساختمان ایستگاه راه آهن، می‌توان خطوط برجسته‌شده‌ای را بر سقف بلند ساختمان دید. قصه این خطوط برجسته را آنها که سن و سال بالایی دارند چنین می‌گویند: «دقت کن... خط‌های برجسته‌تر، شکل صلیب شکسته نازی‌ها را دارند؛ دیدی؟» اما کسانی مانند بهنام جلالی‌وند، مدیر ایستگاه راه آهن که گهگاه برای گردشگران تورهایی تاریخی که یکی از گردشگاه‌هایشان همین ایستگاه بزرگ است، تاریخ‌خوانی می‌کنند، معتقدند: «خطوط برجسته‌ای که بر سقف دیده می‌شوند همان نماد گردونه زندگی، چلیپاست.»

تشریفات وی‌آی‌بی وسط تردهای معمولی

نگاه از باجه‌های فروش بلیت تعاونی‌ها و اژانس‌های ریلی، واحدهای امانات، بسته‌بندی و اطلاعات، غره‌های فروش سوغاتی و خوراکی‌های توشه‌راه، صندلی‌های سالن انتظار، مسافران خسته و خواب‌آلود باید برداشت تا تابلوی «سالن تشریفات» بالای دری معمولی دیده شود. کمی کمتر از ۱۰۰سال پیش، پس آن، سالن تشریفات سلطنتی با مبلمانی لوکس و فرش‌هایی دست‌باف همیا بود؛ هنوز هم دفتر کار سلطنتی دیده می‌شود. سالن تشریفات که در روزهای جنگ جهانی دوم به قرق نیروهای متفقین درآمده بود، بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ابتدا به نمازخانه تبدیل شد و در حال حاضر سالن وی‌آی‌بی سران دولتی است.

قطار تاریخ از این سوله، سوت کشید

سوله شاهی همان نخستین سکوی ایستگاه راه آهن تهران است که به دوام سازه‌های اولیه خود بسا اندکی بازسازی باقی مانده؛ سقف شیروانی‌طور و بلند و فلزی که کنارهایش با شیشه پوشانده شده‌است. گوشه هر یک از شیشه‌ها تاریخ ۱۳۱۷ حک شده و میان جداره‌هایشان سیم‌های نازکی به‌کار رفته تا حین زلزله یا انفجار، کمترین میزان سقوط و آسیب به افراد حاضر در ایستگاه را داشته باشد.

هزاران کیلومتر پای ستون صفر کیلومتر

جایی در سکوی شماره یک، ستونی با سنگ و پلاک طلایی «۰ کیلومتر» متفاوت از ستون‌های دیگر به چشم می‌آید. این همان جایی است که کلنگ ساخت راه آهن در آن فرود آمده است و فاصله همه ایستگاه‌های ریلی ایران بر اساس کیلومتر نسبت به آن محاسبه شده و می‌شود.

لوکوموتیو پیر که آکتوری می‌داند

باز هم دور و دورتر از سکوی مسافری بارگیر ایستگاه به فاصله چند ده متر آن سوتر که اغلب لوکوموتورانان، مهندسان و کارگران راه آهن حوالی‌اش اجازه تردد دارند، بقایای یکی از نخستین قطارهای بخار به شماره «۳-۵۱» راه آهن دولتی ایران؛ بر ریلی خارج از سیر، جای گرفته‌است؛ قطاری که در سریال و فیلم‌های سینمایی بسیار از «در چشم باد» تا «خاتون» بازی اگر نه، ولی حضور داشته‌است.

قطارها هم دور می‌زنند

سینی دوار هم‌جوار با چندین بی‌سار و بر و تابلوی «کارخانجات تعمیرات جاری» است؛ ریل‌هایی حول فرورفتگی‌ای بزرگ که قطارها برای بازگشت به سرخط یا سکو بر آن دور می‌زنند.

ردیف	استان	آدرس ملک	پلاک ثبتی	عرضه (مترمربع)	امکان (مترمربع)	نوع ملک	نوع کاربری	سند مالکیت	قیمت پایه مزایده (ریال)	توضیحات
۳	کرمانشاه	محده - شهرک شهید بهشتی ۱۲ متری اول پلاک ۳۵	۱ / ۸۰۹۱	۲۲۳	۱۲۰	شهری	مسکونی	تک برگ	۳۰۰,۶۴۵,۰۰۰,۰۰۰	
۴	کرمانشاه	شهرستان محده - بخش مرکزی - ناحیه کارگاهی خیابان قبرستان - خیابان ایران خودرو - طبقه همکف	۵ / ۹۳۷	۲۱۸ / ۵۶	۰	شهری	صنعتی	تک برگ	۳۹۰,۳۴۰,۸۰۰,۰۰۰	
۵	کرمانشاه	شهرستان محده - بخش مرکزی - ناحیه کارگاهی - خیابان قبرستان خیابان ایران خودرو - طبقه همکف	۵ / ۹۴۰	۱۶۴ / ۹۳	۰	شهری	صنعتی	تک برگ	۳۷۰,۹۳۳,۹۰۰,۰۰۰	
۶	کرمانشاه	شهر قلعه - بلوار شهید بهشتی - خیابان باهنر خیابان مخابرات مرکز مخابراتی قلعه شاهانی	-	۵۲۱ / ۴۴	۵۳ / ۶	شهری	اداری	مورتنجلسه واگذاری	۱۸۰,۵۷۶,۶۰۰,۰۰۰	
۷	کرمانشاه	اسلام آباد غرب - میدان امام - بلوار شهید چمران	۱ / ۱۳۳ / ۴۰۱	۱۶۰۲ / ۰۸	۸۳۵	شهری	اداری - خدماتی	تک برگ	۶۴۰,۸۳۲,۰۰۰,۰۰۰	
۸	کرمانشاه	بیلاور - جاده سنتدج - دفتر مخابراتی شهرک کراچی	.	۳۲۰	۶۹ / ۵	شهری	اداری - خدماتی	مورتنجلسه واگذاری	۴۹۰,۰۴۲,۵۰۰,۰۰۰	
کمیسیون و پیر احمد										
۱	کهگیلویه و بویراحمد	شهر چرام - خیابان شهید باهنر	۱۰۹ / ۶۲	۴۷۵	۱۶۰	شهری	تجاری و مسکونی	تک برگ	۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۲	کهگیلویه و بویراحمد	شهرستان یاسوج - بلوار کشاورز - شرف آباد - روبروی انبار آفات افشار - زمین	.	۵۳۱۰	.	شهری	تجاری و مسکونی	مورتنجلسه واگذاری	۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۳	کهگیلویه و بویراحمد	شهر چرام - زمین محصور انبار چرام	۱۰۹ / ۶۲	۱۷۷۲	۰	شهری	زمین	تک برگ	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۴	کهگیلویه و بویراحمد	شهرستان دهدشت - کوی شمت دستگاه - مهمانسرای مخابرات	۵۶ / ۱۵۷۸	۳۴۴ / ۷۷	۱۲۲	شهری	مسکونی	تک برگ	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۵	کهگیلویه و بویراحمد	شهرستان دهدشت - کوی شمت دستگاه - مهمانسرای مخابرات	۵۶ / ۱۵۷۹	۳۴۳	۱۲۲	شهری	مسکونی	تک برگ	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۶	کهگیلویه و بویراحمد	یاسوج - سالم آباد - مهمانسرای مخابرات	۸۰۹ / ۱۸۶	۲۵۰	۲۸۰	شهری	مسکونی	تک برگ	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۷	کهگیلویه و بویراحمد	شهرستان دهدشت - خیابان هفده شهریور - ساختمان اداری مخابرات	۷۰ / ۱۷	۱۰۵۶	۵۰۰	شهری	اداری	تک برگ	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۸	کهگیلویه و بویراحمد	شهرستان یاسوج - بلوار کشاورز - پایین تر از تقاطع بلوار قرنی - سمت چپ - سالن ورزشی	۸۲۷ / ۱۸۴۵	۳۷۰۲	۲۸۰۳	شهری	ورزشی	تک برگ	۶۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
لرستان										
۱	لرستان	بروجرد - فاز ۴ شهرک اندیشه - بلوار شهید ترابی - بعد از بلوار ارتش - نبش سپهر	۲۰۲۹ / ۲۳۵۴	۲۰۲۲ / ۳۵	۱۳۱۷	شهری	اداری	تک برگ	۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	دارای آنتن BTS
۲	لرستان	کوهدشت - روبروی شهرداری - زمین اداری	۸۳۰	۸۲۹	۰	شهری	اداری	توافقنامه شهرداری	۸۸۰,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۳	لرستان	درود - خیابان پاسداران - ساختمان قدیم اداره مخابرات دورود	۱۱۸	۱۰۰۰	۸۵۲	شهری	اداری	فاقد سند رسمی	۱۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	دارای آنتن BTS
۴	لرستان	چهلوندی - روبروی دادگاه چهلوندی - اراضی دولتی بیرانشهر - ساختمان مخابراتی	-	۱۲۰۰	۱۱۵	شهری	اداری	مورتنجلسه واگذاری	۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
مازندران										
۱	مازندران	عباس آباد - کنارآباد - خیابان امام - جنب شهرک امیردشت - مرکز مخابرات	۳۱۲ / ۲۳۵۸	۳۰۵۴ / ۷۱	۵۵۲	شهری	اداری	تک برگ	۳۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	دارای آنتن BTS و تجهیزات مخابراتی
۲	مازندران	نوشهر - صلاح الدین کلا - دفتر مخابراتی	.	۵۴۷۸ / ۲۰	۵۹۶ / ۷۳	شهری	اداری	مبیاعه نامه	۱۰,۲۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	دارای تجهیزات مخابراتی
مرکزی										
۱	مرکزی	زرتدیه - زاویه - خیابان شهید مطهری - پشت پارکینگ شهرداری - نبش خیابان پارک	۹۹ / ۲۷۷	۱۹۴۱ / ۰۹	۱۸۰	شهری	اداری	تک برگ	۱۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۲	مرکزی	شهرستان دلجان - خیابان امام خمینی - جنب رستوران بعثت ساختمان مرکز بهره برداری قدیم دلجان	۲۷۰۹ / ۴۱۸۸	۴۷۹ / ۵۹	۴۴۵ / ۴۵	شهری	اداری	تک برگ	۳۲۹,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۳	مرکزی	شهرستان دلجان - بلوار معلم - کوچه بهزیستی - قطعه زمین مخابرات	۴۴۲۷ / ۲۵۹۳	۱۵۰۰	حدود ۴۰	شهری	مسکونی	تک برگ	۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۴	مرکزی	اراک - حد فاصل میدان فاطمیه و میدان حافظیه - بلوار فاطمیه - بعد از استناداری - نبش خیابان بنیاد - ساختمان اداری مخابرات (محل فعلی آموزشگاه زبان‌های خارجی سینات)	۴۶۲۰ / ۴۶۶۹	۹۵۸	۲۵۸	شهری	اداری	تک برگ	۵۷۴,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
همدان										
۱	همدان	سرکان - خیابان شهید چمران - مرکز سرکان	۱ / ۴۴ مفروز و مجزا از ۳۵۴۴	۱۴۶۳ / ۶۱	۴۰۰	شهری	تجاری - مسکونی	تک برگ	۳۴۶,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۲	همدان	تویسرکان - خیابان انقلاب - نبش خیابان امیرکبیر - ساختمان ۴ طبقه اداری	۱۵۲۰ / ۱۵۳۴	۳۵۵ / ۵	۱۰۲۵	شهری	اداری	دفترچه‌ای	۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۳	همدان	همدان - شهرک الوند - خیابان سعدی - نبش گلستان یک - زمین اداری	۷ / ۳۶ / ۲۶۸	۱۷۴۹	-	شهری	اداری	تک برگ	۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۴	همدان	نهادود - خیابان رسالت - خانه ساز مانی سابق	۳ / ۴۴۶	۶۰۰۰	۱۱۰۲	شهری	اداری مسکونی	تک برگ	۱۰۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	
۵	همدان	همدان - میدان فلسطین - ابتدای بلوار زینبیه تالار پیام و سه بلوک ۴ طبقه دو واحدی مسکونی	۲۶۵۹ / ۱	۲۸۹۷	۴۵۰۵	شهری	اداری طبق طرح تفصیلی - بهره برداری مسکونی	دفترچه‌ای	۳۰۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	